

“Türk İmparatorluğu dağılacak ve Avrupa uygarlığının eline düşecektir.”

Yukarıdaki bu sözler, bir döneme damgasını

vurmuş ünlü bir düşünürü ait: Karl Marx.

Marx, Doğu Sorunu ile ilgili olarak Engels'e yazmış olduğu 10 Mart 1853 tarihli mektubunda, “Türk İmparatorluğu (Osmanlı İmparatorluğu) şu ya da bu biçimde Avrupa Uygarlığının eline düşecektir,” diye öngöründe bulunmuş.

Avrupa Birliği'ne tam üye olabilmek için 1959'dan bu yana Avrupa kapılarını zorlayan Türkiye, gerçekten bu öngörüyü doğrular şekilde Avrupa'nın eline düşmüş müdür?

Avrupa ile Osmanlı İmparatorluğu (Avrupalılar her zaman Osmanlı'yı, Türk İmparatorluğu olarak adlandırmışlardır) arasındaki ilişkiler, son iki yüz yıldır en yoğun biçimini almış, Osmanlı önce 1839 Tanzimat Fermanı, ardından 1856 Islahat Fermanı ile, Batı hukukunu, teknolojisini, bürokrasisini v.s. kendine adapte etmeye çalışmış; bununla ilgili birçok düzenleme yapmıştır.

Söz konusu adaptasyon, 1923'te ilan edilen Cumhuriyet ile bir başka düzey kazanmıştır. Cumhuriyet ile Türkler ilk defa Doğu'lu bir yönetim biçiminden, devlet şeklinden, Batılı bir devlet şekline geçtiler.

Bu yönetim biçiminin altyapısını güçlendirmek için ardından - üstyapıdan da olsa - birçok devrim yapıldı.

Yeni Cumhuriyet, 1930'lu yıllarda siyasi olarak da, Batılıların etkin olduğu uluslararası kurumlarda yer almış - Milletler Cemiyeti gibi - ve 2. Dünya Savaşı sırasında İngiliz ve Fransız'larla “Dostluk ve İşbirliği Antlaşması” imzalamıştır.

Savaşın sona ermesiyle beraber Türkiye, BM'ye üye olabilmek için demokratik sisteme geçmiş ve Avrupa Konseyi; OECD ve Nato'ya üye olmuştur.

1957'de Roma'da, Avrupa

**CEM MURAT
SOFUOĞLU**

avcem@superonline.com

Ekonomik Topluluğu'nu kuran antlaşmanın imzalanmasından 2 yıl sonra Türkiye,

1959'da AET'ye başvuruda bulunmuştur.

Araya 1960 Askeri Darbesi'nin girmesi nedeniyle, AET ile Ortalık Antlaşması ancak 12 Eylül 1963'te imzalanabilmiştir.

Antlaşmayı dönemin Başbakanı sıfatıyla imzalayan, Lozan Kahramanı İsmet İnönü imza töreni sırasında, “Bu antlaşma ile Türkiye sonsuza dek, Avrupa'ya bağlanmıştır” demiştir.

Süreç hızlanarak devam etmektedir. 1970'te, AET ile imzalanan ve yürürlüğe girmesi 12 Mart 1971 Askeri Müdahalesi nedeniyle üç yıl geri kalan Katma Protokol 22 yıllık bir sürenin sonunda Türkiye'yi, AET'nin Gümrük Birliği'ne eklemeyi hedefliyordu.

Bu da, 1995'te 1/95 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile gerçekleşti ve 1 Ocak 1996'dan itibaren Türkiye, AB ile bir Gümrük Birliği kurmuş oldu.

Türklerin, Avrupa Uygarlığı ile bütünleşmeleri siyasal bir boyutta da devam etmeliydi. Aralık 1999'da, Helsinki Zirvesi'nde AB, Türkiye'yi aday üye ülke olarak ilan etti.

Şimdi yeni hedef, AB ile tam üyelik müzakerelerine başlayabilmek. Bu, Batılılaşma sürecinin sonu olacak, çünkü müzakerelere başlayıp da bitiremeyen hiç bir ülke yok.

Türkiye, Batı Uygarlığı'ndan Cumhuriyet'i adapte ederek, önce devlet şeklini Batılılaştırmış, şimdi de, tarihle randevusuna beş kala, Cumhuriyet'e ruh veren ve fazileti olan Demokrasi'yi tüm kurum ve kurallarıyla adapte ederek, Batılılaşma (veya uygarlaşma) sürecini tamamlamış olacak.

Karl Marx'ın Türklerin, Avrupa Uygarlığının eline düşeceklerinden kastettiği, Türklerin Avrupa ile bütünleşmeleri ise, Karl Marx doğru bir öngöründe bulunmuşu benziyor.